

Prof. VINCAS LAURUTIS,

Šiaulių universiteto rektorius

Šiais metais Universitetui sukanka 5 metai. Jis įkurtas 1997 m. rugsėjo 1 d., reorganizavus Šiaulių pedagoginį institutą ir Kauno technologijos universiteto Šiaulių politechnikos fakultetą. Šiaulių universiteto Steigiamoji taryba laikinuoju rektoriumi išrinko buvusį Šiaulių pedagoginio instituto rektorių prof. A. Gudavičių. Tais pačiais metais išrinktas pirmasis Šiaulių universiteto Senatas (Senato pirmininkas – prof. J. Ambrukaitis). Senatas pirmuoju Šiaulių universiteto rektoriumi išrinko buvusį Kauno technologijos universiteto Šiaulių politechnikos fakulteto dekaną prof.

Pedagogikos – į Edukologijos ir Dailės – į Menų. Dabar Menų fakultetas vienija dailės ir muzikos studijas bei meninę veiklą.

Efektyvesniam Universiteto ad-

liu universitete studijavo 8141 studentas (4415, arba 54,2 proc., valstybės finansuojamų ir 3726, arba proc., studijuojantys savo lėšomis). Per 1998–2001 m. pradėjo augti ir

ekonomika, ekonomikos ir verslo pagrindų pedagogika) fakultetai.

2001 m. Universitetą baigė 1305 absolventai. Didžioji dalis visų gavusių ŠU diplomus – pagrindinių studijų absol-

logija, informacinės technologijos (bakaluro studijos), anglų kalbos ankstyvasis ugdymas (specialiosios profesinės studijos), energetikos inžinerija (magistro studijos); 2001 m. – istorija, viešasis administravimas, aplinkos ir profesinė sauga (bakaluro studijos), dalyko pedagogika, paveldosauga, ekonomikos ir verslo pagrindų pedagogika (specialiosios profesinės studijos), socialinė pedagogika, ekonomika (magistro studijos).

Natūralu, kad Šiaulių universitete, kaip klasikinio tipo universitete, kaip klasikinio tipo universitete, sumažėjo pedagogų rengimo programų lyginamasis svoris. 9 mokytojų rengimo programos Humanitariniame bei Fizikos ir matematikos fakultetuose pertvarkytos į platesnio profilio akademinės bakaluro studijų programas.

2001 m. Šiaulių universitetas parengė ir pateikė Švietimo ir mokslo ministerijai vertinti ir registruoti dar 10 naujų studijų programų: 6 bakaluro, 2 specialiųjų profesinių ir 2 magistro.

1999–2001 m. atlikti keli vidiniai studijų programų vertinimai: 1999 m. – studijų modulių vertinimo apklausa internete (dalyvavo 9 proc. studijuojančiųjų), 2000 m. – studijų modulių dėstymo, kokybės vertinimas (individualus anketavimas) visuose fakultetuose (dalyvavo 38 proc. studijuojančiųjų), 2001 m. pradžioje – magistro studijų programų vertinimas (dalyvavo ŠU dirbantys Universiteto magistrai), 2001 m. vasarą – studijų programų atitikties darbo rinkai tyrimas (dalyvavo 30 proc. 2001 m. absolventų). Augantis anonimines apklauses sutikusį dalyvauti studentų skaičius liudija ne tik didėjančią rūpinimąsi studijų kokybe, bet ir tikėjimą, kad anketavimo rezultatai analizuojami ir turi įtakos studijų programų tobulinimui.

Kiekvienais metais pertvarkoma ŠU modulių bazė. Per 1998–2001 m. ji ne tik išaugo iki beveik 3000 modulių, bet ir buvo atsiskaityta smulkiau. Universiteto studijų turinio neatitinkančių modulių. Studijų programų komitetų, kurie sudaryti Universitete 1998 m., pirmininkų siūlymu nuo 2001 m. perėita prie vienodos tvarkos pasirenkant modulius. Laisvai pasirenkamus modulius (jų šiuo metu modulių bazei pasiūlyta 295) studentai renka nuo 5 semestro, kai realiau mato savo individualią studijų kryptį.

2001 m. Šiaulių universitete prie Studijų skyriaus įkurtas Karjeros centras. Galimybė laisvojo klausytojo statusu įgyti gretutinę specialybę ar specializaciją, dalinės studijos užsienio aukštosiose mokyklose, pagalba studentams ieškant galimybių atlikti praktiką valstybinėse institucijose, NVO, vasarą įsidarbinti JAV, Didžiojoje Britanijoje, Prancūzijoje, bendradarbiavimas su regiono miestų bei LR darbo biržoms siekiant išsiaiškinti specialistų poreikį, ŠU absolventų gebėjimą/negebėjimą susirasti darbą, sociologinės absolventų apklausos, seminarai pedagoginiam personalui ir studentams karjeros vadybos

Nukelta į Lango 6 p.

ŠIAULIŲ UNIVERSITETO MISIJA

Mokslu ir studijomis universitetas siekia skatinti šalies, ypač Šiaurės Lietuvos, kultūros, ekonomikos ir socialinę pažangą

ministravimui tarnybos ir skyriai papildė Informacinių sistemų, Studentų reikalų, Visuomenės informavimo tarnybomis bei Mokslo skyriumi. Vietoj buhalterijos buvo įkurta Finan-

studijuojančiųjų II pakopos studijose skaičius. 2001 m. magistrantai jau sudaro 6,8 proc. (553), specialiųjų profesinių studijų klausytojai – 1,7 proc. (141) visų studijuojančiųjų.

Pastaruosiu metu išaugo ir išsiplėtė vakarinės bei neakivaizdinės studijos Šiaulių universitete. Iki 2000 m. vakarines studijas turėjo tik Technologijos ir Socialinių mokslų fakultetai, o neakivaizdinės – tik Edukologijos ir Specialiosios pedagogikos fakultetai. 2000 m. vakariniame skyriuje studijos pradėtos Humanitariniame (lietuvių filologija, anglų filologija, rusų filologija, vokiečių filologija) bei Fizikos ir matematikos fakultete (informatika). 2001 m. neakivaizdinės studijas pradėjo Humanitarinis (lietuvių filologija, filosofija ir visuomenės mokslai), Fizikos ir matematikos (informatika, taikomoji ekologija), Menų

(dailė ir technologijos, grafinės ir taikomios technologijos) bei Socialinių mokslų (verslo administravimas,

ventai. 2001 m. I ir II pakopos dienos, vakarines ir neakivaizdines studijas priimta 2818 studentų. Tai didžiausias skaičius per praėjusius 4 metus.

Studijų programų pertvarkymas, naujų studijų programų kūrimas, tvirtinimas ir diegimas buvo ir yra svarbiausias nuolatinis ir nenutrūkstamas darbas. Šiuo metu Šiaulių universitete aukštos kvalifikacijos specialistai rengiami pagal 66 valstybiniame registre įregistruotas studijų programas: 40 pagrindinių studijų, 10 specialiųjų profesinių studijų ir 16 magistro studijų programų. Iš dabar studijuojamų studijų programų net 23 yra naujos, t. y. vykdomos tik nuo 1998–2001 metų. 1998 m. pradėtos tokios studijų programos: dailė (grafika), grafinės ir taikomios technologijos, kūno kultūros ir sporto pedagogika, statybos inžinerija (bakaluro studijos), vadyba, radiotechnika (magistro studijos), gamybos vadyba (specialiosios profesinės studijos); 1999 m. – dailė (tapyba) (profesinės studijos), siuvinių technologija (specialiosios profesinės studijos), mechanikos inžinerija (magistro studijos); 2000 m. – filosofija ir visuomenės mokslai, taikomoji eko-

LR Seimo pirmininkas A. Paulauskas, švietimo ir mokslo ministras A. Monkevičius susitikime su Šiaulių universiteto bendruomene 2002 m. vasario mėn.; centre – ŠU rektorius prof. V. Laurutis

V. Laurutį. 2001 m. pabaigoje prof. V. Laurutis išrinktas Rektoriumi antrai kadencijai.

Šiandien Šiaulių universitetas – Šiaurės Lietuvos bei Žemaitijos mokslo ir kultūros centras. Tai klasikinio tipo universitetas. Jame yra 7 fakultetai: Edukologijos, Fizikos ir matematikos, Humanitarinis, Menų, Socialinių mokslų, Specialiosios pedagogikos ir Technologijos. Studijos vyksta pagal visas šešias stambiąsias studijų sritis ir pagal 20 studijų krypčių. Šiaulių universitete yra Kvalifikacijos institutas.

Per pastaruosius metus gerokai išsiplėtė Universiteto struktūra. Pirmosiomis Universiteto įsteigimo dienomis Šiaulių miesto savivaldybė buvo padovanojusi prestižinį miesto statinį, buvusius Inžinierių namus, kurie tapo Centriniais universiteto rūmais. Į juos 2001 m. persikėlė rektorius, prorektorai, tarnybos ir skyriai. Palankiomis sąlygomis Universitetui Šiaulių bankas pardavė buvusį Nuklono gamyklos administracinį korpusą, kur įsikūrė naujausias Socialinių mokslų fakultetas. 1998 m. buvusiuose Geležinkelinių rūmuose (Stoties g. 11) įsteigtas Kvalifikacijos institutas. 2001 m. Šiaulių miesto savivaldybė perdavė miesto centre (Vytauto ir P. Višinskio gatvių kampas) esančius pastatus, kuriuose baigia įsikurti Fizikos ir matematikos fakultetas. Du fakultetai pakeitė pavadinimus:

sų tarnyba, Ekonomikos skyrius. Nors Studijų skyriaus pavadinimas nepakito, tačiau jo funkcijos ir veikla labai išsiplėtė.

Siekiant labiau sukoncentruoti mokslinius tyrimus, turėti pagrindines pareigas einančių mokslo darbuotojų, buvo įkurti nauji mokslo centrai: Dialektologijos, Socialinių tyrimų, Kultūrinės antropologijos, Šiaurės Lietuvos istorijos, Visuomenės sveikatos ugdymo, Biomedicininės inžinerijos, Energetikos ir ekologiškai švarių technologijų, Fizikinių procesų modeliavimo, Edukacinių tyrimų bei Menotyros.

Kultūros centrų sąrašas pasipildė Rusų ir Šveicarų kultūros centrais bei Amerikos studijų centru.

Botanikos sodas ir Zoologijos muziejus tapo savarankiškais struktūros vienetais.

Siekiant atskirti sudėtingą leidybinės veiklos finansų apskaitą, Universiteto leidykla reorganizuota į viešąją įstaigą Šiaulių universiteto leidyklą. Vėliau įkurtos dar dvi viešosios įstaigos: Dailės galerija ir Vadybos inovacijų centras.

2001 m. spalio 1 d. Šiau-

2002 m. balandžio 19 d. Friburgo universitete (Šveicarija) kasmetinės konferencijos EAST AND CENTRAL EUROPEAN DAY metu Šiaulių universiteto rektoriumi prof. V. Lauručiu įteikta Šveicarijos-Baltijos tinklo premija (SWISS BALTIC NET PRIZE) už nuopelnus skatinant Baltijos ir Šveicarijos šalių bendradarbiavimą. Nuotraukoje – prie Ciuricho universiteto profesoriaus Altermatt'o surastos Lietuvos studentų (tarp jų buvo S. Šalkauskis, V. Mykolaitis-Putinas, K. Ruginis), asociacijos Friburge vėliavos, datuotos 1899 ir 1922 metais, Šiaulių universiteto Technologijos fakulteto dekanas doc. V. Lauruška, Socialinių mokslų fakulteto dekanas doc. T. Tamošiūnas, ŠU rektorius prof. V. Laurutis, Šiaulių miesto Verslo inkubatoriaus direktorius A. Valys, ŠU Ekonomikos I kurso magistrantas M. Gudas, ŠU Ekonomikos katedros dėstytoja, VGTU Socialinių mokslų Ekonomikos krypties doktorantė D. Cibulskienė, ŠU garbės narys dr. Maksas Šveiceris ir Vilniaus universiteto Teisės fakulteto studentė Indrė Globytė

SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS

Liongina Juozaitienė, Socialinių mokslų fakulteto prodekanė

Pietinėje Šiaulių miesto dalyje buvusiame Nuklono gamyklos administraciniame devynių aukštų pastate jau ketvirtai metai įsikūręs Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakultetas. Jis įsteigtas 1998 m. spalio 5 d. Universiteto Senato nutarimu. Fakulteto dieniniame, vakariniame ir neakivaizdiniame skyriuose studijuoja per 1500 studentų, rengiamos vis naujos, į rinkos poreikius orientuotos studijų programos. Organizuojamos trijų pakopų (bakaluro, profesinės ir magistro) studijos.

Naujausias Universiteto fakultetas sėkmingai perima seniau įsikūrusių ir puikias tradicijas turinčių fakultetų mokslo darbų ir ryšių su užsienio mokslo institucijomis bei nacionaliniais socialiniais partneriais bendradarbiavimo patirtį. Šiuolaikiškas ir aktyvus fakultetas savo veiklos prasmę apibūdina fakulteto misionijoje, kurioje numatyta rengti šalies ūkiui, mokslo, kultūros ir kitoms sritims kompetentingus, visapusiškai išsilavinu-

Veikia jau ketvirtai metai

sius, Europos standartus atitinkančius specialistus, kurti, kaupiti ir skleisti socialinių mokslų žinias bei kultūros vertybes, formuoti išsimokslinusių, išsilavinusių žinių visuomenę, kelti tautos intelektualinį ir kūrybinį potencialą, skatinti valstybės ekonominę ir socialinę pažangą, ugdyti asmenybes, kurios vadovaujasi humanistinėmis, demokratinėmis, pilietinėmis ir tautinėmis nuostatomis.

Moderni veiklos filosofija atsispindi fakulteto vizijoje. Prioritetinės fakulteto plėtros sritys – mokslas ir studijos. Studijas šiame fakultete gali rinktis visi Lietuvos piliečiai, turintys vidurinį išsilavinimą. Fakultetas nuolat plečia tarptautinius ryšius, sudarydamas galimybes dėstytojams stažuotis užsienio universitetuose, studentams tęsti studijas kitose šalyse, integruojant jas į veikiančias fakulteto studijų programas. Kitaip tariant, vyksta spartus studijų internacionalizavimo procesas. Lietuvai integruojantis į

Europos Sąjungą bei perimant naujausius mokslo ir studijų pasiekimus, labai didelę reikšmę įgyja ryšiai su užsienio universitetais, kitomis mokslo ir studijų institucijomis. Bendradarbiavimas bei vykdomi tarptautiniai projektai suteikia fakultetui papildomų finansinių, intelektualinių bei materialinių išteklių naujoms galimybėms plėtoti. Fakultetas bendradarbiauja su Šveicarija (Baltijos šalių fondas), Švedija (Kristianstado universitetas), Vokietija (Kaselio universitetas), Portugalija (Porto universitetas, Azores universitetas), Anglija (Mančesterio municipalinis universitetas), Latvija (Jelgavos žemės ūkio universitetas), JAV (Nebraskos universitetas), Belgija (Liežo universitetas), Vokietija (Pietų Heseno profesinio rengimo centras), Danija (Roskildės verslo kolegija).

Fakultetas glaudžiai bendradarbiauja ir su Lietuvos universitetų analogiškais fakultetais. Pedagoginį darbą jame dirba ir į

moksline veiklą įsitraukia mokslininkai iš Vilniaus, Vilniaus Gedimino technikos, Kauno technologijos, Vytauto Didžiojo, Klaipėdos universitetų.

Mokslinio darbo plėtoje fakultete skiriamas ypatingas dėmesys, kuriant prielaidas dirbti mokslinį darbą dėstytojams ir studentams. Fakulteto absolventai baigę magistrantūrą tęsia studijas doktorantūroje, sėkmingai įsitraukia į pedagoginį darbą ir papildo jaunųjų fakulteto mokslininkų gretas. Tai padeda formuotis jaunam, kūrybiškam kolektyvui, turinčiam gerų perspektyvų.

Fakultete yra 39 mokslo pedagoginiai ir 4 mokslo darbuotojų etatai. Ekonomikos katedroje dirba 16, Vadybos katedroje – 39 dėstytojai; Socialinių tyrimų moksliniame centre – 8 mokslo darbuotojai.

Doktorantūroje studijuoja 7 dėstytojai, kiti vykdo mokslinius tyrimus, rengiasi neakivaizdinėms doktorantūros studijoms. Fakulteto dėstytojų moksline

veikla apibendrinama organizuojant tradicinę E. Galvanausko mokslinę konferenciją *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. Joje perskaityti pranešimai skelbiami konferencijos medžiagos leidinyje.

2001 m. iš AB Nuklonas nupirkta laboratorinis korpusas. Trečiajame šio pastato aukšte ketinama įrengti studentų laisvalaikio centrą, kuriame numatoma įrengti sporto bei meno sales, studentų verslo inkubatorių ir skirti ji studentų praktikai atlikti, siekiant glaudesnės studijų ir verslo integracijos.

Fakultetas didina savo įtaką regione. SMF dėstytojai rengia ir vykdo projektus Šiaulių mieste, pvz.:

- ❖ Šiaulių miesto sąvartyno restruktūrizavimo ekonominis pagrindimas;
- ❖ Šiaulių miesto pramonės galimybių tyrimas.

Plėtojama socialinė partnerystė bendradarbiaujant su pramonės ir verslo įmonėmis, valstybinėmis institucijomis, vidurinėmis ir aukštesniosiomis mokyklomis, su nevyriausybinėmis organizacijomis.

Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakultete veikia Socialinių tyrimų mokslinis centras. Jo vadovą, vyriausiąjį mokslo darbuotoją, socialinių mokslų daktarą Joną Ruškų kalbina Universiteto Visuomenės informavimo tarnybos direktorė doc. dr. Irena Klimašauskienė.

Lietuvoje yra įvairių socialinių tyrimų laboratorijų, centrų, institutų. Kuo Jūsų centras išsiskiria iš kitų?

1997 m. Šiaulių universitete buvo įkurtas Edukacinio testavimo mokslinis centras, kuris vienija Šiaulių universiteto mokslininkus ir doktorantus. Nuo pat Centro įkūrimo iki 2000 m. lapkričio mėn. mokslinei veiklai vadovavo prof. habil. dr. Gediminas Merkys. Centro veiklą įvairi: konsultacijos socialinių tyrimų metodologijos klausimais, tyrimų projektų realizavimas, nuolatinių metodologinių seminarų rengimas, III Lietuvos edukologijos doktorantų ir jų mokslinių vadovų konferencijos organizavimas.

Nuo pat įkūrimo pradžios Centras, neapsiribodamas vien edukaciniais tyrimais, orientavosi į šiuolaikinio socialinio tyrimo tarpdiscipliniškumą. Centrai būdingas nuoseklus siekimas suderinti aukštą akademinį lygį su tyrimo duomenų pritaikomumu, praktiniu naudingumu bei socialiniu rentabilumu. 1998-2000 m. Centras, bendradarbiaudamas su dienraščiu *Šiaulių kraštas*, Šiaulių verslo konsultaciniu centru, Šiaulių, Akmenės, Pakruojo, Kelmės savivaldybėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis, sėkmingai įgyvendino ne vieną taikomųjų tyrimų projektą. Pavyzdžiui, Moterų informacinis centras, paremus Jungtinių Tautų vystymo programai, buvo užsąkęs tyrimą apie lyčių stereotipus mokykloje. Išanalizavus dviejų tūkstančių mokytojų ir moksleivių nuomones paaiškėjo, jog ugdymo dalyviai patiria ideologinius ir vertybinius prieštaravimus, kai, viena vertus, aktyviai orientuojamasi į modernius lyčių lygybės principus, kita vertus, stereotipai apie nelygiaverčius vyrų ir moterų vaidmenis dar yra labai ryškūs ir turi diskriminacinių savybių.

Yra pakankamai argumentų, leidžiančių teigti, jog Centro

Socialinių tyrimų mokslinis centras

Socialinių mokslų tyrimų centro kolektyvas. Trečias iš dešinės – direktorius doc. dr. J. Ruškų

mokslinės veiklos pagrindu susiformavo empirinių socialinių tyrimų mokykla, kurią skiria šie bruožai: ypatingas dėmesys teikiamas tyrimo planui parengti; daugia- mačių aukšto abstrakcijos laipsnio statistinių modelių taikymas; aukšto psichometrinio standarto siekis; orientacija į socialinių ir elgsenos mokslų ontologinį ir epistemologinį tarpdiscipliniškumą; empirinio tyrimo pritaikomumo siekis.

Atsižvelgiant į tarpdisciplininių tyrimų kryptingumą, 2000 m. lapkričio mėnesį Centras pavadintas Socialinių tyrimų moksliniu centru (STMC), veikiančiu prie Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto. Centre tyrimus atlieka 6 etatiniai ir dar keli neetatiniai mokslo darbuotojai ir konsultantai.

Kokios Socialinių tyrimų mokslinio centro tiriamosios veiklos kryptys?

STMC atliekamų tyrimų jungiamoji tema yra *Žmogus ir organizacija socialinio virsmo sąlygomis*. Pagal įgytą patirtį, žinias ir kompetenciją STMC atliekami tarpdisciplininiai tyrimai realiai ir potencialiai apima tokias socialinių mokslų tyrimo sritis, kaip a) rinkos tyrimai: varto-

tojų lūkesčių, preferencijų ir elgsenos modeliavimas, organizacijų įvaizdžio kūrimo strategijos ir pan.; b) vadybos tyrimai: vadybos kokybės diagnostika ir krizių prevencija, žmogiškųjų išteklių valdymo diagnostika; personalo atranka ir jo veiklos optimizavimas, organizacijos mikroklimato gerinimas ir konfliktų prevencija, nepriklausoma viešojo administravimo kokybės ekspertizė ir pan.; c) edukaciniai tyrimai: sąveikos ugdymo procese tyrimai, bendradarbiavimo problemų sprendimas švietimo įstaigose, diagnostinių edukacinių programų kokybės ekspertinis vertinimas bei analizė ir pan.; d) organizacijų kultūros ir elgsenos tyrimai; e) socialinės aplinkos tyrimai: viešosios nuomonės, specifinių socialinių grupių socialinės integracijos tyrimai, socialinių programų kokybės ekspertinis vertinimas bei analizė ir pan.; f) metodologiniai tyrimai: diagnostinių testų sudarymas, transkultūrinė instrumentų validacija/adaptacija, kultūrų sankryžos tyrimų metodologija ir pan.

Centre plėtojama ne tik mokslinė, bet ir pedagoginė veikla: į atliekamų tyri-

mų procesus įtraukiami studentai, organizuojami atviri metodologiniai seminarai, paskaitų ciklai tyrimų klausimais.

Kokius konkrečius tyrimus, atliktus STMC, galėtumėte išskirti?

Moksliniai ir taikomieji tyrimai atliekami ir nacionaliniu, ir regioniniu, ir miesto lygiu. Minėtini šie akademiniai tyrimai: praėjusiais metais G. Merkys apgynė habilituoto daktaro disertaciją *Ugdymo tyrimų sociokultūrinių ir metodologinių pradžių vienovė*. Šių metų pradžioje N. Mažeikienė apgynė socialinių mokslų daktaro disertaciją tema *Socializacijos ir ugdymo diagnostikos instrumentų kultūrinis perkeliavimas: makevalizmo ir autoritarizmo matavimo aspektas* (vad. prof. G. Merkys). Šiais metais numatomos ginti dar dvi disertacijos (S. Balčiūno – *Matematinų tiesių pagrindimo pedagoginis aspektas* ir D. Šapamienės – *Socialinių-psichologinių veiksmų ir kompiuterinio raštingumo ryšys*).

Ne mažiau svarbūs ir Centre vykdomi taikomieji tyrimai. Bendradarbiaujant su ŠU Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedra, Švietimo ir mokslo

ministerijos užsakymu atliktas vidutinės nepilnamečių priežiūros įstaigų veiklos kokybės vertinimas. Remiantis kokybine etnografinio tyrimo metodika, nustatyta, kad būtent vadybinio ir edukacinio personalo kompetencijos turinys lemia minėtų įstaigų veiklos kokybę. Ką tik vi-suomenei pristatytas *Vilties* bendrijos užsakymu atliktas tyrimas *Šeima, auginanti neigiamą vaiką: išgyvenimai, poreikiai, lūkesčiai*. Nustatyta, kad tokia šeima įtraukiama į visuomeninę veiklą, o psichologinė, socialinė ir edukacinė parama jai yra ne tik šeimos socialinės integracijos, bet ir neigiamaus vaiko gerovės pamatas. Baigiama rengti drauge su ŠU Moters studijų centru moterų profesinio konkurencingumo tyrimo ataskaita. Nustatytas mokymosi per visą gyvenimą vaidmuo konkurencijos dabartinėje darbo rinkoje sąlygomis. Šiuo metu Šiaulių kabelinės televizijos *SPIUS* užsakymu atliekamas paslaugų kokybės vertinimo tyrimas, o Šiaulių m. savivaldybės užsakymu – miesto socialinės ir demografinės aplinkos analizė miesto bendrojo plano rengimo procese. Atliekami ir kiti akademinio bei taikomojo pobūdžio tyrimai.

Pokalbio pabaigoje teiraujamės apie Centro perspektyvas ir kur galima susipažinti su STMC veikla?

Mūsų tikslas – toliau derinti aukštą akademinį lygį su socialiniais poreikiais. Daug dėmesio skiriama Šiaulių universiteto ir Socialinių tyrimų mokslinio centro ryšiams su įvairiomis organizacijomis plėtoti. Tuo tikslu prieš kelis mėnesius buvo susitarta su Bažnyčios atstovais dėl galimų jaunimo religingumo tyrimų. Toks Universiteto ir socialinių institutų bendradarbiavimas padės ne tik gilinti akademinės žinias, bet ir stiprinti socialinį solidarumą. Beveik visais mūsų tyrimais siekiama atskleisti socialinę realybę ir jos dėsningumus, šitaip mes atliekame savo, kaip mokslininkų, pilietinę pareigą, prisidedame prie socialinio kapitalo kūrimo Lietuvoje.

O su Šiaulių universiteto Socialinių tyrimų mokslinio centro veikla išsamiau galima susipažinti internete adresu: <http://www.su.lt/lt/centrai/soctyrim>. Artimiausiu metu ten bus galima rasti ir atliktų tyrimų ataskaitas. Susidomėję mums gali rašyti el.p.: j.ruskus@cr.su.lt.

Dėkojame už pokalbį.

Doc. dr. Virginija
Šidlauskienė,

Moters studijų
centro direktorė

Genderio (R. Stoler, 1968) definicija tvirtai įėjo į pasaulio terminiją, o humanitariniuose ir socialiniuose moksluose tapusi tarptautiniu terminu ir neverčiama vartojama įvairiose kalbose kaip abstraktesnis, daugiau kultūrinis aspektas atspindintis biologinės duotybės (moters, vyro giminės) socialinio konstrukto skirtingumas.

Ši nauja probleminė mokslinių tyrimų sritis neatsitiktinai tapo ŠU Moters studijų centro (MSC) dėmesio objektu. Lyties (genderinius) tyrimus inspiravo pastarąjį dešimtmetį besiskleidžianti universitetinė kūrybinė laisvė, modernesnis valdymas, visuomenės dėmesys specifinėms lyčių lygiavertiškumo problemoms, kurios iki tol apskritai nebuvo aktualizuotos, taip pat nauji juridinius lyčių santykius reglamentuojantys įstatymai. Imponavo lyties tyrinėjimo daugiaplaniškumas ir interdiscipliniškumas, kurie gravituoja vientisą tyrimų objektą, nagrinėjamą kaip vidinių ir išorinių ryšių visumą.

Šiuolaikiniai industriniai ir technologiniai tyrimai grindžiami visuomenės socialinių kultūrinių struktūrų, kartu ir genderinių pokyčių ana-

MOKSLO BENDRUOMENĖ IR LYTIES TYRINĖJIMAI

lize. Genderio struktūra siejasi su tradicinių normų ir požiūrio į moters ir vyro vaidmenį visuomenėje sistema. Plėtojantis laisvajai rinkai, skelbiama, kad panaikinamos laisvos konkurencijos kliūtys. Moterys, kurios istoriškai buvo diskriminuojamos, tegul laisvai įrodo savo pranašumą, lygiai konkuruoja darbo rinkoje, politikoje, valdžios institucijose. Ši ribota lygybės samprata atitraukia asmenis nuo jų nelygių startinių padėčių ir nubloškia juos į laisvos konkurencijos lauką, kuriame ignoruojama jų ankstesnė nelygybė bei jos pasekmės.

XXI amžiaus ekonomizacijos dvasia – ribotų išteklių panaudojimas maksimaliam pelnui gauti – neišvengiamai sustiprina genderinių – vyro ir moters – vaidmenų pasidalijimą ir viešajame, ir privačiame gyvenime. Galima teigti, kad prasidėjo naujas patriarchyto evoliucijos etapas, kai suaktyvinamas moters eksploatavimas ir marginalizavimas, dominuoja ir valdo viena lytis.

Ši situacija lemia skirtingą lyčių įtaką valdžiai, o drauge diferencijuotą moterų ir vyrų materialijų ir nematerialijų išteklių dydžio valdymą ir kontrolę. Sukurta politinė ir ekonominė struktūra formuoja lyčių eksploatavimo, marginalizacijos, deprivacijos arba skurdo modusus,

konstruoja lytis, kurios skiriasi politiniais ir ekonominiais bruožais, panašiais į klasinius.

Kitaip nei feministinis, mažai pažintas maskulinistinis žiūros kampas yra svarbus siekiant darniau subalansuoti abiejų lyčių tarpusavio sąveiką ir apžvelgti kaip visumą genderines problemas. Lyties identiteto nepripažinimas suponuoja ne tik iki šiol pasireiškusių socialinę moters kontrolę, bet ir vis dažniau kylančius specifinius vyrų sunkumus: nuolatinis karjeros, galios siekis, ekonominė kova įtempto rungtyniavimo aplinkoje. Ji verčia gaminti vis daugiau ir greičiau aukštos kokybės produktų, nepaisant iliuzinių ir etinių principų, formuoja asmenis, pritaikytus prie rinkos poreikių. Tokios vartojimo rinkos padariniai: vaikų ir vyrų prostitucija, pedofilija, kūno (dažniausiai vyrų ir vaikų) organų prekyba, lyties identiteto degradacija.

Išvadytos problemos, kai mažai dėmesio skiriama lyčių asimetrijai išlyginti, liečia kiekvieną visuomenės narį, nes apriboja laisvo pasirinkimo galimybes bei gyvenimo būdą. Genderiniai (lyties) tyrinėjimai tikimasi geriau pažinti socialinę tikrovę ir toliau sėkmingai ją keisti, siekiant visų žmonių gyvenimo gerovės ir stabilaus ekonominio augimo.

ŠU Moters studijų centras – Lie-

tuvos UNESCO Socialinių ir humanitarinių mokslų komitetų narys, veikiantis nuo 1997 m. Pagrindinė Centro veikla:

– propaguoja lyčių lygiavertiškumo idėją ir įgyvendina lyčių lygiavertiškumo strategiją;

– konsultuoja ir ekspertuoja ginant moterų ir vyrų lygias teises ir galimybes;

– organizuoja lyčių studijas;

– dirba vietinių, respublikinių ir tarptautinių organizacijų genderio tyrimo tinkluose;

– bendradarbiauja su LR Seimu, Vyriausybe bei visuomeninėmis organizacijomis;

– praturtina socialinius tyrimus originalia genderio tyrimo metodologija, siūlo ir išbando lytis diskriminuojančių veiksmų kompensacinius mechanizmus;

– identifikuoja naujas lyties tyrimo problemas; naujas vyriškumo ir moteriškumo reprezentacijas (naujoji lietuvių, palydovė, sėkmingos/nesėkmingos karjeros moteris), identiteto pokyčius, kuriuos sukelia socialinės, politinės ir ekonominės permainos.

ŠU MSC dalyvauja šiose tarptautinėse programose ir projektuose:

– Leonardo da Vinči programa *European Network for Gender mainstreaming on continuing and alternating vocational training NET*

31 REM (2001-2003 m.). Partneriai iš 31 Europos valstybės. Finansuoja Europos Sąjunga;

– Nevyriausybinių organizacijų koalicija moterų teisėms ginti (2001 m.). Finansuota Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje;

– JAV-Baltijos šalių universitetų – vietinės bendruomenės partnerystės programa (2001 m.). Finansuoja: JAV valstybės departamentas, Fordo fondas, Rutgers universitetas, Johnson – Johnson kompanija ir kt.;

– Lyčių skirtumai švietimo sistemoje. Tyrimą (1999 m.) finansavo Nyderlandų fondas;

– *Femina Baltica*. Lyčių tyrimai Baltijos šalyse. MSC studentų vasaros stovyklos (1999-2000 m.). Finansavo Šiaurės kraštų Ministrų taryba.

Taip pat dalyvauja Lietuvos fondų programose ir projektuose, pvz., moterų profesinio konkurencingumo tyrimas ir sugebėjimo įsidarbinti (samdomumo) lavinimas (2001–2002 m.). Finansuoja Atviros Lietuvos fondas (ALF).

ŠU MSC nuolat organizuoja mokslines konferencijas, skelbia mokslines ir metodines publikacijas.

Šio centro siekis – įsitraukti į europinį genderio (lyties) tyrimų tinklą *Framework 6 2003-2006 m.*

Baigti norėtųsi probleminiu klausimu: *ar suvoksime genderio tyrimų svarbą savo siauroje lietuviškoje mokslo perspektyvoje?*

Šiaurės Lietuvos kultūros centras

Zenonas Ripinskis,

„Šiaulių universiteto“
vyr. redaktorius

Dažnokai vieno ar kito šalies universiteto reklaminėje medžiagoje galime perskaityti, jog universitetas – ne tik mokslo, bet ir kultūros židynys. Be abejo, šis teiginys yra teisingas. Ypač jeigu kalbame apie toliau nuo „centro“ nutolusius regioninius Šiaulių ir Klaipėdos universitetus. Pabandykime įsivaizduoti, kaip atrodytų Šiaulių miestas be savo aukštosios mokyklos – Universiteto? Šiauliai, švelniai tariant, išgyvenantys ne pačius geriausius laikus, vargu ar beturėtų teisę vadintis regioniniu centru. Todėl Universitetas vaidina ne tik didelį kultūrinį, bet ir socialinį vaidmenį. Štai Šiauliuose, kur gyvena apie 130 tūkst. gyventojų, šiuo metu studijuoja apie 8 tūkst. studentų.

Šiaulių universitetas skyrė ir skiria daug dėmesio studentų kultūriniam tobulėjimui, skatina ir sudaro sąlygas kuo intensyviau ir aktyviau integruotis į miesto, regiono ir visos šalies kultūrinį gyvenimą. Studijų programos sudarytos taip, kad studentai turėtų galimybę dalyvauti įvairiuose meno kolektyvuose, klubuose, stovyklose, projektuose ir kt. Universitete yra net 6 studentų chorai, įskaitant ir studijinius kolektyvus, iš kurių išsiskiria mišrus choras *Studium*, merginų chorai *Littera* ir *Pavasaris*, kamerinis orkestras, liaudiškos muzikos ansamblis *Saulė*, šiemet švenčiantis kūrybinės veiklos 30-metį, folkloriniai, akordeonistų, kanklininkų ansambliai, šokių kolektyvai *Fiesta*, *Šeila*, literatų klubas, studentų kultūros klubas ir kt. Vargu ar rastume kitą šalies aukštąją mokyklą, kurioje produktyviai ir kūrybingai veiktų šitiek meno kolektyvų.

Stipriausių studentiško kolektyvų koncertinę veiklą skatina ir visapusiškai globoja Universiteto ir Edu-

Šiaulių universitetas dalyvavo tarptautinėje parodoje Mokykla 2002, vykusi Rygoje kovo mėn.

kologijos fakulteto administracija, jų koncertinius projektus dažnai paremia ir miesto savivaldybė bei kitos organizacijos.

Šiemet Šiauliuose jau 5 kartą vyks tarptautinis meno festivalis *Studentiškas pavasaris*, kuris rengiamas kas antri metai. Tokių festivalių nerengia nė viena Lietuvos aukštoji mokykla. Festivalyje pareiškė norą dalyvauti per

15 šalies universitetų meno kolektyvų. Šių metų gegužės 14-17 dienomis mieste vėl šurmuliuos tikras studentiškas pavasaris – vyks studentų teatrų spektakliai, chorinės ir kamerinės, folkloro ir pramoginės muzikos koncertai, parodos. Į šių metų festivalį atvyks ne tik Vilniaus, Kauno, Klaipėdos aukštųjų mokyklų meno kolektyvai,

Nukelta į Lango 4 p.

Liaudiškos muzikos ansamblis Saulė

Menotyros mokslinis centras

Doc. dr. Rytis Urniežius,

Menotyros mokslinio centro
direktorius

Šiaulių universiteto Menotyros mokslinis centras (toliau – MMC) prie Menų fakulteto įkurtas neseniai – 2001 m. gruodžio 19 d. Universiteto senatas patvirtino šio centro steigimą. Sėkmingos būsimosios MMC veiklos prielaida – Šiauliuose dirbantys menotyryninkai, atliekantys įvairius muzikologijos ir dailėtyros mokslinius tyrimus ir jau iki šiol nuveikę reikšmingų darbų muzikos pedagogikos, etnomuzikologijos, instrumentologijos, dailėtyros ir kt. baruose. Centro kūrimo iniciatorius ir dabartinis jo direktorius – muzikologas, Menų fakulteto doc. dr. Rytis Urniežius. Kuriant centrą prisidėjo ir jo darbe dalyvauti sutiko žymūs Lietuvos mokslininkai prof. habil. dr. Eduardas Balčytis ir prof. habil. dr. Vytenis Rimkus. Centro veikloje dalyvauja dailėtyrininkė Gedutė Grigaliūnaitė, muzikologai dr. Gvidas Vilys ir Romanas Andriuškevičius. Visi MMC nariai skaito paskaitas ŠU studentams, vadovauja kursiniams, bakalaurų, magistro darbams, juos recenzuoja, dalyvauja doktorantūros studijų komitetuose ir, žinoma, dirba mokslinį bei metodinį darbą. Numatomos trys pagrindinės MMC veiklos sritys:

● gryoji menotyra (dailėtyra ir muzikologija),

● socialiniai meno tyrimai,

● meno pedagogikos tyrimai.

Šios sritys bus plėtojamos ir atskirų tyrinėtojų darbuose, ir integ-

ruotai. Šiuo metu jau išryškėjo kai kurios grupinės, kelių mokslininkų vykdomos tyrimų kryptys.

MMC uždaviniai:

❖ vykdyti menotyros (dailėtyros ir muzikologijos bei joms giminingų mokslų) krypties mokslinius tyrimus, rengti metodinę medžiagą;

❖ tirti aktualias bendrosios menotyros problemas;

❖ tirti ir sisteminti Šiaurės Lietuvos regiono meninės kultūros apraiškas;

❖ skelbti mokslinio darbo rezultatus konferencijose, mokslo leidiniuose ir kitaip propaguoti MMC veiklą;

❖ organizuoti seminarus, konferencijas, skaityti paskaitas;

❖ bendradarbiauti su Lietuvos ir užsienio mokslo institucijomis;

❖ rengti ir vykdyti bendrus tyrimo projektus su kitomis Lietuvos ir užsienio mokslo institucijomis, dalyvauti tarptautiniuose projektuose;

❖ kaupti mokslinę ir metodinę medžiagą, sudaryti MMC archyvą.

Prioritetinis MMC tyrimų baras – rinkti, kaupti, sisteminti, analizuoti, apibendrinti medžiagą apie Šiaulių miesto ir Šiaurės Lietuvos regiono meninį gyvenimą, skelbti tyrimų rezultatus spaudoje.

MMC jau bendradarbiauja su Klaipėdos universiteto Muzikologijos institutu. Planuojama bendradarbiauti ir su Lietuvos muzikos akademija, Vilniaus dailės akademija, užsienio šalių institucijomis. Menotyros mokslinio centro adresas: P. Višinskio g. 25, Šiauliai, tel. 59 57 72, el. p.: muzika@p.e.s.u.lt, rytisur@hotmail.com.

INTERDISCIPLININIS SEMINARAS *TEKSTŲ SKAITYMAI*

Doc. dr. Vigmantas Butkus,
Lietuvių literatūros katedros
vedėjas

Įvairiose gyvenimo ir mokslo srityse pastaraisiais metais itin sparčiai plėtojasi daugialypiai integraciniai procesai, formuojantys naujas mąstymo paradigmas, kurios sąlygoja netikėčiausių simbiotinių novacijų protrūkį meno, kultūros ir technikos pasaulyje. Humanitarikoje integracinis dialogas vis dažniau išskyta kaip neišvengia-

bendrą darbą ir dialogą.

Tekstų skaitymų metu paviešinamų tyrinėjimų centre *summa summarum* išlieka literatūra, tačiau ji labai dažnai analizuojama iš naujesnių, lietuviškoje aplinkoje netradicinių perspektyvų arba pati tampa kokių nors fenomenų ar objektų analizės instrumentarijumi. Literatūra kaip alternatyvus mąstymo būdas (haidegeriškoji, posthaidegeriškoji linija), kaip Lietuvos dvarų mentalinio paveldo rodiklis, kaip regioninės kultūrinės savimonės sklaidos laukas

mitologinio pobūdžio pranešimas Arche ir modernybės jungtis Th. Manno tetralogijoje Juozapas ir jo broliai, LII doktoranto Dangiro Mačiulio pranešimas apie dvarų kultūrinį paveldą) ir kt. Tai byloja apie *Tekstų skaitymuose* nagrinėjamų klausimų mokslinį fundamentalumą. Tiesa, nėra ignoruojama ir taikomoji, edukologinė kryptis: seminare kviečiami dalyvauti studentai, gimnazijų ir mokyklų mokytojai (pvz., studentams visai neseniai buvo surengtas mokslo darbų konkursas).

Interdisciplininis seminaras Tekstų skaitymai vyksta Humanitarinio fakulteto Jovaro auditorijoje

mybė, padedanti adekvačiai reaguoti į dinamiškus šiuolaikinės visuomenės sąmoningumo pokyčius bei skirtingas kultūrinės ir visuomeninės jų apraiškas. Toks dialogas sudaro prielaidas modernioms interdisciplininėms studijoms, pasitelkiančioms policentrinę tyrimų strategiją, kuri leidžia naujais metodais ir gero kai kompleksiskiau spręsti sudėtingas mokslo problemas.

Kompleksiškumo linkme ŠU Lietuvių literatūros katedroje žingsnis žengtas 1999 m. rudenį, kai buvo inicijuotas ir pradėtas rengti tęstinis seminaras *Tekstų skaitymai*. Ganėtina bendro pobūdžio seminaro pavadinimas pasirinktas specialiai, kadangi jis atspindi organizatorių siekį atverti perspektyvą patiems įvairiapusiškiausiems literatūrologiniams ir kultūrologiniams, apskritai humanitariniams tyrinėjimams, skatinant jų integralumą. Seminare jau perskaityta apie trisdešimt trumpesnių ar ilgesnių paskaitos pobūdžio pranešimų, kuriuos parengė literatūrologai, lingvistai, filosofai, istorikai, kitų sričių specialistai ne tik iš ŠU. Simptomai, kad seminaro prelegentai yra ne tik docentai, profesoriai, bet ir doktorantai, net magistrantai – stengiamasi puoselėti visų akademinų sluoksnių ir kartu

ir pan., literatūrologinius tyrimus derinant su sociologiniais, teologiniais, mitologiniais, lingvistiniais, filosofiniais ir pan. – tai kryptys, kuriomis sukama seminare.

Kai kurių prelegentų pranešimuose išryškėjo eskiziški apmatai itin viliojančių projektų, kaip šiuo metu visuomeninio gyvenimo periferijoje atsiderusią literatūrą būtų galima reintegruoti į visuomenę, moksliskai-socialiai aktyvuoti. Pavyzdžiui, atskleidžiant ją kaip subtilų ir įžvalgų psichosocialinio, ideologinio Lietuvos gyvenimo pjūvį, galintį papildyti, koreguoti ar meninės intuicijos teise tam tikrais aspektais net kvestionuoti įvairius statistinius-sociologinius tyrimus. Žinoma, sykiu dirbant ir lygiagrečiai su tuos tyrimus atliekančiais, ir alternatyviai jiems.

Pranešimuose pristatyti tyrinėjimai, kuriuos beveik visada lydi problemiškos diskusijos, vėliau dažnai yra integruojami į disertacijas (dr. Dalios Jakaitės literatūrinė-teologinė tema apie pranciškonybę lietuvių literatūrinėje kultūroje), monografijas (doc. dr. Gintaro Lazdyno tema apie lietuvių romano struktūras), paskelbiami kaip straipsniai disertacijoms pripažįstamuose žurnaluose (VU doktorantės Julditos Nagliuvienės literatūrinio-

Būtina pažymėti, jog pristatomajame seminare atliekamus tarpdalykinius tyrimus svariai papildo ir pratęsia iš dalies tos pačios mokslininkų grupės rengiamos kasmetės interdisciplininės konferencijos, kurių jau yra įvykęs visas ciklas ir kurios yra skirtos kompleksinei įvairių reikšmingų Lietuvos kultūros fenomenų analizei. Konferencijose, dalyvaujant įvairių sričių specialistams iš kelių mokslo institucijų, analizuoti Lietuvos kultūros (ne)provincialumo, (ne)kanoniškumo, (ne)kūniškumo klausimai, yra išleisti jų pagrindu parengti mokslo straipsnių rinkiniai: *Provincija lietuvių kultūroje* (1999), *Kānas lietuvių kultūroje* (2000), *Kanonai lietuvių kultūroje* (2001).

Apžvelgiant visus nuveiktus darbus ir įvertinant netolimus planus, perspektyvas bei esamą mokslo potencialą, galima sakyti, jog prie ŠU Lietuvių literatūros katedros jau treči metai veikiantis *Tekstų skaitymų* seminaras, papildomas minėtų konferencijų darbu, *de facto* atlieka labai panašias funkcijas kaip universitetinis mokslo centras. Seminaro veikla – kelių katedros narių (dr. D. Jakaitės, dr. Dž. Maskuliūnienės, doc. dr. G. Lazdyno, doc. dr. V. Butkaus, doktor. J. Lukšytės, asist. R. Stankuvienės) bendro darbo ir iniciatyvos rezultatas.

BESIMOKANTIS UNIVERSITETAS

Doc. dr. Laima Liukinevičienė,

Studijų skyriaus direktorė

Aukštasis mokslas visame pasaulyje tampa masinis. Šiame procese universitetų mokslo potencialas (pedagogai, mokslininkai) supranta didėjančius reikalavimus, keliamus jų profesinei kompetencijai. Todėl palaipsniui formuojasi tokia Šiaulių universiteto vizija: Universiteto dėstytojai – lyderiai, sumaniai įtraukiantys gabius kolegas į naujų mokslo minčių, idėjų generavimą bei įgyvendinimą; akademinų studijų priartinimas prie regiono, Lietuvos, Europos poreikių; turtinga mokslo ir studijų bazė studentų savarankiškam darbui ir moksliniams tyrimams; studijų proceso modernizavimas, taikant šiuolaikines formas ir metodus.

Šiaulių universiteto dėstytojai kiekvienais metais įsitraukia į Kauno technologijos universiteto Edukologijos instituto bei Šiuolaikinio didaktikų centro Vilniuje organizuojamus projektus aukštojo mokslo filosofijos ir didaktikos klausimais arba patys organizuoja tęstinius projektus, kur kelia savo profesinę pedagoginę, dalykinę kvalifikaciją.

Humanitariniame fakultete jau keleri metai intelektualai renkasi į Lietuvių literatūros katedros sumanytus ir greitai tarp dėstytojų ir studentų išpopuliarėjusius *Tekstų skaitymus*.

Graži edukologų tradicija – įdomaus seminaro, konferencijos, kongreso medžiagą kartą per mėnesį kolegoms pristatyti Edukologijos katedros organizuojamuose seminaruose *Švietimo diskursai*. Čia aptariamoms ir būsimos konferencijos, naujų knygų leidyba, diskutuojama apie naujas edukologijos publikacijas.

Socialinių mokslų fakultete veikiantis Socialinių tyrimų mokslinis centras buria jaunuosius Universiteto mokslininkus, doktorantus, magistrantus, nuolat organizuoja jiems mokslinių tyrimų metodologijos seminarus.

Universiteto Studijų skyrius, 2001 m. organizavęs dėstytojų kvalifikacijos kėlimą Kaune, Vilniuje, šiemet Lietuvos valstybiniam mokslo ir studijų fondui parengė projektą *Šiuolaikinė didaktika besimokančiame universitete* ir planuoja keletą seminarų.

❖ *Studijų programų rengimas ir studijų kokybė Universitete* (balandžio 16 d., vedėja – prof. Palmyra Jucevičienė). Seminaras skirtas katedrų vedėjams,

studijų programų komitetų nariams, naujas studijų programas rengiant ir viešinant studijų programas tobulinant aktyviai dalyvaujantiems dėstytojams;

❖ *Debatų metodas* (gegužės 10-11 d., vedėja – Zoja Rudak). Dalyvaus dėstytojai, studentai, Šiaulių mokyklų mokytojai, vadovaujantys ŠU studentų pedagoginei praktikai;

❖ *Karjeros planavimas* (balandžio 17 d., vedėja – konsultacinės firmos Šiauliuose savininkė L. Šličienė). Seminaras skirtas baigiamųjų kursų studentams, dėstytojams, fakultetų karjeros centrų darbuotojams. Be to, seminare pristatytas ŠU Studijų skyriuje parengtas antrasis laikraščio *Karjera* numeris;

❖ *Kritinio mąstymo ugdymas* (spalio mėnesį, vedėja – doc. Laima Liukinevičienė). Seminaras skiriamas 1-2 metus universitete dirbantiems dėstytojams.

Mūsų universitetas 2002 m. įsitraukė į tarptautinį projektą *Universitetas, savivaldybė ir bendruomenė*, kuriame dalyvauja aštuoni JAV ir po du Lietuvos (ŠU, KTU), Latvijos ir Estijos universitetai. Dvi savaites Vašingtone mokėsi bei aukštosiose mokyklose patirties sėmėsi doc. Virginija Šidlauskienė, doc. Gintautas Mažeikis, Užsienio ryšių skyriaus direktorė Regina Karvelienė. Gegužės 9 d. jie Universiteto žmonėms organizuoja seminarą *Universiteto studijos ir mokslas bendruomenės labui*. Birželio mėnesį kolegoms iš JAV ves seminarus Universiteto administracijai, dėstytojams, miesto NVO.

Trys ŠU dėstytojų komandos (humanitarų – doc. Laima Liukinevičienė, dr. Natalija Mažeikienė, asist. Rūta Stankuvienė, doktorantė Jolita Lukšytė; edukologų – doktorantė Laima Vasiliauskienė, Rita Melienė, Lina Miltenienė; technologų – doktorantė Dalia Čikotienė, vyr. laborantė Ramunė Klevaitytė, juristas Arturas Bložė), laimėjusios atrankos konkursą Šiuolaikinių didaktikų centre, visus metus dalyvaus seminaruose *Kritinio mąstymo ugdymas*.

Kiekvienais metais ŠU renkasi vis daugiau Šiaurės Lietuvos mokyklų abiturientų. Šiauliams gyvybiškai reikia naujų iniciatyvų darbo rinkoje – visa tai įpareigoja ir skatina ŠU pedagogus neatsilikti nuo laiko, neužleisti šitaip sunkiai tarp Lietuvos universitetų išsikovotos vietos.

Šiaurės Lietuvos kultūros centras

Atkelta iš Lango 3 p.

bet, kaip ir visada, svečių iš užsienio. Šiemet šiauliečiai turės progą pamatyti Nebraskos universiteto Omahoje (JAV) koncertinį chorą, folkloro šokių grupę *Gaudeamus* iš Prahos (Čekija), Latvijos kultūros akademijos mišrų chorą iš Rygos ir kt. Festivalio atidarymo koncerte Šiaulių katedroje dalyvaus ir Vilniaus savivaldybės Kristoforo kamerinis orkestras, o štai uždarymo koncerte Šiaulių dramos teatro scenoje pamatysime Pasaulio ir Europos čempionatų nugalėtoją Klaipėdos universiteto sportinių šokių kolektyvą *Žuvėdra*. Festivalio metu Šiaulių universiteto dailės galerijoje bus atidaryta amerikiečių studentų dailės darbų paroda. Žodžiu, ir studentų, ir mies-

to gyventojų laukia puiki muzikos ir meno šventė!

Festivalį finansiškai parėmė ne tik Šiaulių universitetas, bet ir miesto savivaldybė. Tik apmaudu, jog ir šiais metais visi Kultūros ministerijos kultūros programų paramos fondai atsakė remti šį puikų renginį. Ministerijos klerkai iškart pasakė, kad dėl paramos kreiptumėmės į savo, t. y. Švietimo ir mokslo, ministeriją. Jeigu vyrą tokia nuostata, tai visiškai aišku, kodėl šių metų vasarą pirmą kartą nebebus surengta Baltijos šalių studentų šventė *Gaudeamus*. Gaila, kad ir vėl numota ranka į jaunimo kultūrinę iniciatyvą, reikšmingą ne tik Šiaulių miestui, bet ir visam Šiaurės Lietuvos regionui.

Profesorius Vytautas Karvelis buvo prie specialiosios pedagogikos specialybės Lietuvoje kūrimo ištakų. Jo paskatomis ir darbu 1968 m. buvo įkurta Specialiosios pedagogikos (tuomet Defektologijos) katedra, besirūpinanti specialiuųjų pedagogų ir logopedų rengimu. Dabar pats profesorius yra lyg skaidraus vandens šaltinis. 2000 m. ŠU pasirodė jo leidiniai: 40 metų žengiant specialiuųjų pedagogų rengimo keliu ir Šiaulių universiteto Specialiosios pedagogikos fakulteto dėstytojų ir kitų spaudinių bibliografija 1960-2000 m. Tai lyg tų metų darbo metraštis. Be to, daug metų jis tyrė specialiosios psichologijos sritį. 2001 m. išleido knygą *Neįgaliųjų vaikų psichologinės pedagoginės sąlygos šeimoje*. Tai – viena iš penkių knygų. Apie tai buvo rašyta ir spaudai rengiamos knygos *Vaikų, turinčių negalių, ugdymas ir socialinė adaptacija Lietuvoje I dalies pratarmėje*. Profesorius Vytautą Karvelį kalbina ŠU Specialiosios didaktikos katedros doc. A. Mačiukaitė.

Metams bėgant saviugda žmoguje daug ką pakeičia, bet pradžia – šeima. Prašom papasakoti apie savo gimtus namus ir šeimą.

Gimiau lenkų okupuotame Vilniaus krašte. Anksčiau buvo Pirmoji ir Antroji Varėna. Tarp jų – Merkys, juo ėjo demarkacinė siena. Už 7 km nuo Varėnos, miške, šalia Barčių, yra Laužyno kaimas. Į vienkiemius atsikėlė tėvelis ir kiti žmonės, kai rėžiais dalijo žemę.

Kiekvienam savo tėviškė graži. Ten buvo ir pieva, tekėjo upelis Uosupys, jis įteka į srauniąją Ūlą. Tėvo iškirto miško vietoje geltonavo smėlis. Nederlingose žemėse sėjo grikius. Koks gražumas – grikių žydėjimas. Sėjo ir rugius, bet jie dažnai neužderėdavo.

Esu gimęs 11 vaikų šeimoje. Aukome 7 broliai ir viena sesuo. Kartais duonos užtekdavo tik iki Kalėdų. Sunkus buvo darbas – grikius rauti. Visą dieną eini ant kelių, rauni, o pasakui reikia pjautuvu nupjauti šaknis, kitaip gyvulus neėda, sudėti į pėdečius. Per dieną tris kartus su broliais eidavome grybauti. Net ir dabar žinau vietų, kur auga baravykai.

Tėvai nenorėjo leisti į lenkų kalba veikusią mokyklą (ji buvo Barčių kaime). Laužyne veikė beveik slapta lietuviška *Ryto* mokykla. Vaiko atmintyje kito tokio džiaugsmo, kaip Vilniaus krašto grąžinimas Lietuvai, nebuvo. Kada perkėlė į II skyrių, nulėkiau pasakyti tėčiui. Tėvelis pasakė: *Gerai, vaikel. Reikia mokytis.*

Tėtis, būdamas jaunas, kasė anglį Amerikoje. Mama buvo baigusi pradinę mokyklą. Vienas jos brolių buvo

kunigas Vladas Jėzukevičius, *Ryto* mokyklos komiteto narys. Abu tėvai – buvo tikintys. Vyriausiąjį brolių Joną labai norėjo išleisti į mokslus, mokėsi jis gimnazijoje Vilniuje. Nors ir labai mamytė norėjo ir slapta puoselėjo mintį, kad jis taptų kunigu, bet brolis baigęs gimnaziją pasirinko studijas Medicinos fakultete, o ne kunigų seminarijoje. Vyriausiasis brolis gyveno Floridoje, buvo gydytojas anesteziologas. Mirė 2000 m.

Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Šiauliuose 2000 m. birželį susitiko dr. Albertas Kerelis ir prof. Vytautas Karvelis

Tėviškė ir graži, bet ir Dievo nukriausta. Gal per daug kraujo ten išlieta. Miškas gelbsti, slepia, bet gali būti ir pasala. Per karą daug žmonių žuvo. Mačiau, kaip degė Pirčiupiai. Po karo į mišką išėję vyrai žuvo.

Vos nežuvom nuo vokiečių, vos neišvežė pokario metais, nes miško daug – per 30 ha, motinos brolis – kunigas. Dalį miško nacionalizavo. 1947 m. KGB areštavo tėvą, du brolius ir tik ką grįžusią iš ligoninės (po meningito ligos) seserį. Seserį paleido, o brolių Juozą nuteisė 7 metams, tėtį – 5 metams. Brolių Vladą Varėnos saugumiečiai tardydavo įjungdami elektros srovę. Ir dabar, rodos, regiu jo keistą žvilgsnį, kai jį pamačiau pro ligoninės langą, kur jis buvo paguldintas po tardymo. Kai norėjau, kad reabilituotų, suradau bylas...

1942 m. patekau į vaikų namus. Turėjau labai gerą vaikų namų direktorių Kazimierą Skabą. Jis buvo pirmasis iš svetimų gyvenime buvęs man geras. Iš pradžių jis buvo bendrabučio, o vėliau – vaikų namų, kuriuose gyveno 9 vaikai, direktorius. Jis mažai kalbėdavo, bet džiaugėsi, kad gerą pažymį parneši. Pažaisdavau su vaikais šaškėmis. Paliko visam gyvenimui šviesulio įspūdį.

Vokiečiai vos nesusaudė, viską atėmė, vos nesusalom. 1943 m. direktorius už gerą mokymąsi skyrė kostiumą. Gyvendamas vaikų namuose, mačiau, jog vaikai esti įvairių gebėjimų.

1948 m. baigiau Kauno mokytojų seminariją. Labai norėjau mokytis. Stojau į Vilniaus pedagoginį institutą studijuoti psichologijos ir logikos bei lietuvių kalbos.

1960 m. buvo įsteigta specialiosios pedagogikos ir logopedijos spe-

cialybė. Būtent nuo 1960 m. spaudoje pasirodė Jūsų straipsnių specialiosios pedagogikos ir psichologijos klausimais. Kas lėmė, kai rinkotės daktaro, vėliau habilituoto daktaro disertacijų temas?

Kai baigiau Vilniaus pedagoginį universitetą (tuomet institutą), dirbau specialiuose sutrikusio intelekto vaikų namuose auklėtoju. Ten dirbdamas kartu ir mokiausi. Paliko ten dirbti Vilniaus specialiosios mo-

klausimas, kaip galima būtų racionaliau juos rengti gyvenimui pagal specialiujų ugdymą, kad tas asmuo geriau integruotųsi į visuomenę. Todėl antrosios disertacijos tema pasirinkau socialinę adaptaciją, priklausomą ne tik nuo trūkumo, bet ir nuo socialinės aplinkos, šeimos. Buvo bandoma išsiaiškinti socialines sąlygas šeimoje, atlikti specialiujų mokyklų auklėtinųjų socialinių sąlygų šeimoje bei išėjusių į gyvenimą socialinės

adaptacijos tyrimai. Naujas mano skaitomas kursas vadinasi *Neįgaliųjų asmenų socializacija*. Būdamas jaunas mokslininkas 7 metus vadovavote Psichologijos katedros Defektologijos sekcijai, vėliau buvote išrinktas Defektologijos katedros vedėju, dar vėliau Jūsų vadovaujama katedra buvo reorganizuota į dvi: Specialiosios pedagogikos ir Specialiuųjų metodikų (dabar Specialiosios didaktikos). Apsigyneš habilituoto daktaro disertaciją ir grįžęs iš stažuotės JAV vėl daug prisidėjote steigiant naują katedrą. 1994 m. pradėjote vadovauti įsteigta Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedrai. Kaip dabar turinčiam daugiausiai nei trijų dešimtmečių patirtį Jums atrodo šie darbai?

Pats gyvenimas diktuoja pareigas. Buvau nešamas gyvenimo bangos. Grįžęs iš Maskvos, 1961 m. įrodinėjau, jog nesąmonė kurti fakultetą Šiauliuose, kai visa bazė – Vilniuje. Ten kurčiųjų ir protiškai atsilikusių vaikų mokyklos. Kai paskyrė čia dirbti, buvusio rektoriaus J. Vaitkevičiaus iniciatyva kartu su A. Jacikevičiumi kūrėme planus. Buvo numatyta įkurti atskirai pedagogikos ir psichologijos katedras, o greta psichologijos katedros – defektologijos sekcija. Buvęs katedros vedėjas A. Jacikevičius buvo psichologas ir geras vadovas. Jis mokėjo leisti pasireikšti kitų iniciatyvai ir vadovauti. Tai sekcijai buvo pavesta rūpintis specialistų rengimu: komplektuoti dėstytojus specialistus, kaupiti specialiąją literatūrą, sudaryti studijų planus, specialybės studijų programas. Prieš įsikuriant katedrai, buvo tam tikra darbo patirtis. Vertinant vi-

sa, kas dabar padaryta, galima pasakyti, kad tai sėkmė, banga, gyvenimas. Buvo atrinkti žmonės siūsti į aspirantūrą, katedra klestėjo. Prasi-dėjo normalus darbas, nepaisant to, kad buvome perkeliama iš patalpų į patalpas. Dirbome universiteto antroose, vėliau trečiuose rūmuose, po to – medicinos mokykloje. Džiaugiuosi, kad 1969 m. buvo įkurta Anomalių vaikų tyrimo laboratorija, subsidijuojama Lietuvos aklųjų draugijos (LAD). Po metų reorganizuota į Specialiosios pedagogikos mokslinio tyrimo laboratoriją. Kai buvau katedros ir laboratorijos vedėju, atsirado sąlygos ieškoti bendradarbių. Bendradarbiai buvo ir specialiujų mokyklų atstovai: kurčiųjų mokyklos direktorius L. Geleževičius, aklųjų mokyklos – A. Baltramiejūnas, nepri-girdinčiųjų mokyklos direktoriaus pavaduotojas A. Adomavičius, Vilniaus III protiškai atsilikusių vaikų mokyklos direktorius L. Šliosbergas. Taip pat buvo komplektuojami kadrai iš baigusiujų tiflopedagogikos specialybę: įtraukti V. Zaikauskas, A. Navickas, Z. Glušakovas ir kt. Buvo atkreiptas dėmesys ir į studentus, pvz., Ireną Remeikaitę. Buvo įtrauktas V. Gudonis, kuris artimai susiejo savo gyvenimą su aklųjų gyvenimu. Džiaugiuosi, kad laboratorijos darbuotojas apsigynė disertaciją, susidarė pirmuosius darbo įgūdžius, pvz., I. Gailienė. Patys mokėmės bendrauti. Turiu širdyje daug gero prisimindamas Lietuvos aklųjų draugijos paramą – esu dėkingas M. Poznanskiui, J. Dzidolikiui ir kt.

Džiaugiuosi daugeliu žmonių, kurie atsidavę, nepaisydami darbo valandų dirbo, tapo katedros nariais. Jais didžiuojuosi.

Nepaisant SSRS Defektologijos MTI bei Maskvos pedagoginio instituto ir kitų institutų mokslininkų labai teigiamo požiūrio ir pagalbos organizuojant darbą, kuriant katedras, fakultetą, sąlygos nebuvo pačios palankiausios dirbti. Esu dėkingas ir džiaugiuosi, kad palaikė buvusieji rektoriai A. Žukauskas, J. Vaitkevičius, V. Bendikas. Dėkui buvusiam dekanui J. Ambrukaičiui.

Tačiau ne viskas padaryta. Galėjome daug anksčiau pradėti rengti plataus profilio logopedus, o ne tik specialiajai mokyklai. Gaila, kad jau pirmą dešimtmetį nebuvo planuota rengti profesinio rengimo mokytojų mūsų fakultete ir katedroje. Universitetas (tuomet institutas) jau rengė darbų mokytojus. Džiaugiuosi, kad didelis dėmesys skiriamas rankų darbams ir vadovauja juos rengiant toks žmogus, kaip docentė L. Kaukėnaitė. Kiekvieno nuomonė turi būti išgirsta, į ją įsiklausyta.

Gailiuosi, kad nesugebėjau įkurti prie Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedros technikos laboratorijos ir socialinės pedagogikos bei psichologijos mokslinės bibliotekos. Džiaugiuosi, kad fakultete sukurta kompiuterių klasė.

Manau, kad Socialinės pedagogikos ir psichologijos katedra perspektyvi, joje dirba įdomus kolektyvas. Per 4 mano darbo katedros vedėju metus vykdytas katedros mokslinis tyrimas tema: *Neįgaliųjų socialiniai poreikiai, jų tyrimas ir tenkinimas Lietuvoje*. Suspėta organizuoti mokslinę konferenciją, pagrįsta tyrimo metodika. Viena iš svarbiausių tyrėjų – daktarė I. Gailienė perėjo į Psichologijos katedrą.

Bus daugiau

Atkelta iš Lango 1 p.

klausimais, susitikimai su pirmakursiais studijų mobilumo, o su absolventais – darbo klausimais, informacinių leidinių apie karjeros vadybą rengimas ir kt. – visi šie darbai atliekami Universitete studentų integravimuisi į darbo rinką pagerinti. Gana daug (apie 56 proc.) ŠU absolventų įsidarbina pagal profesiją. Šis skaičius paskutiniiais metais nesumažėjo.

Nuo pat įsikūrimo Šiaulių universitetas glaudžiai bendradarbiauja su aukštesniosiomis mokyklomis bei kolegijomis. Pagal dvišales sutartis ir pagal sutrumpintą, akredituotą bakalauro studijų programą į ŠU Edukologijos, Humanitarinių, Menų, Socialinių mokslų bei Specialiosios pedagogikos fakultetus priimami Marijampolės, Vilniaus, Klaipėdos, Panevėžio, Rokiškio, Kėdainių, Telšių ir Šiaulių aukštesniųjų mokyklų bei kolegijų absolventai. Panašiu partnerystės pagrindu dabar derinamos studijų programos su aukštesniosiomis Šiaulių miesto mokyklomis.

Universiteto mokslo pedagoginį personalą 1998 m. sudarė 354 darbuotojai, 1999 m. – 362, 2000 m. – 371, 2001 m. Universitete dirbo jau 384 darbuotojai, kuriems ŠU yra pagrindinė darbovietė. Universiteto mokslinė veikla atsispindi kasmet leidžiamame informaciniame leidinyje *Mokslas ir menas Šiaulių universitete*. Pirmasis toks leidinys pasirodė 1998 m. ir skyrėsi nuo vėliau išvydusių dienos šviesą tuo, kad jame buvo pateikta duomenų apie mokslinę ir meninę veiklą ŠU ne per vienerius, bet per penkerius metus (nuo 1993 iki 1997 m.).

Universiteto darbuotojai per penkmetį apgynė 29 disertacijas. 1999 m. ŠU garbės daktaro vardas suteiktas S. Sondeckiui, 2000 m. – V. Petrovai ir A. Girdeniui, 2001 m. ŠU garbės nario diplomą įteiktas amerikiečiui T. Watsonui, o 2002 m. – šveicarui M. Šveiceriui.

Svarbiausi mokslinių tyrimų rezultatai skelbiami šalyje bei užsienyje leidžiamose mūsų mokslininkų monografijose, vadovėliuose ir mokomojoje literatūroje, moksliniuose straipsniuose, konferencijų darbuose. Per pastaruosius ketverius metus monografijas išleido G. Mažeikis, A. Juodraitis, V. Rimkus, D. Klumbytė, J. Sireika, A. Gudavičius, J. Kievišas ir R. Gaučaitė, P. Gražys, V. Kinčiniai, R. Bakutytė ir kt. Tokius leidinius dažniausiai leidžia humanitarinių bei socialinių mokslų sričių mokslininkai.

Mokslinių straipsnių publikavimas recenzuojamuose Lietuvos ar užsienio mokslo leidiniuose, o ypač

mokslo žurnaluose, įrašytuose į Mokslinės informacijos instituto (ISI) sąrašą, – aktuali Universiteto problema. Straipsnius ISI leidiniams parašė tik keletas technikos, biomedicinos ir fizinių mokslų sričių mokslininkų: D. Šlapkauskaitė, M. Bernotas, G. Kulvietis, D. Surgailis, D. Mi-

projektų skaičius išaugo iki 30, iš jų 7 – tarptautiniai. 2000 m. vykdyti 33 projektai, iš jų 7 – tarptautiniai, o 2001 m. 48 projektai, iš jų 17 – tarptautinių.

Šalia mokslinės veiklos Universitete intensyviai plėtojama ir meninė veikla. Kasmet mūsų Universiteto

tuvos radijo ir televizijos didžiosios taurės laimėtoja.

Šiaulių universitete yra aktyvi studentų atstovybė (ŠUSA), kuri yra Lietuvos studentų sąjungos narė. ŠUSA kartu su Šiaulių universitetu į I–IV bendrabučius įvedė vietinį tinklą, leidžiantį nemokamai naudotis inter-

1999 m. Universitetas pasirašė SOCRATES/ERASMUS bendradarbiavimo sutartis su 9 užsienio aukštosiomis mokyklomis. 2000 m. buvo pasirašytos 10 ir atnaujintos 9 sutartys, o 2001 m. – atnaujinta 21, pasirašytos 9 naujos bendradarbiavimo sutartys su ES aukštojo mokslo institucijomis. 1999 m. Šiaulių universitetas aktyviai įsitraukė ir į LEONARDO DA VINCI programą, pagal kurią tarptautiniai projektai su tais pačiais užsienio partneriais yra tęsiami ir 2000-2002 m.

Svarbi yra 1998 m. pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Šiaulių universiteto ir Nebraskos universiteto Omahaje (JAV). 1998-2001 m. į Nebraskos universitetą pagal mainų programą stažuočiai ir studijuoti buvo išvykę 5 Universiteto darbuotojai ir 9 studentai. Šiaulių ir Nebraskos universitetų meno kolektyvai ir dėstytojai taip pat vykdo kultūrinius mainus, o Nebraskos universiteto verslo administravimo magistrantai kiekvienais metais rengia baigiamąjį darbą Šiaulių miesto įmonėse. 1998-2001 m. pagal SOCRATES/ERASMUS ir LEONARDO DA VINCI programas į įvairias aukštojo mokslo institucijas stažuočiai, dėstyti ir studijuoti išvyko 31 dėstytojas ir 41 studentas. 1998-2001 m. ŠU iš įvairių šalių universitetų bei aukštojo mokslo institucijų sulaukė dėstytojų ir profesorių, kurie dalijosi savo žiniomis su mūsų dėstytojais ir studentais. Paskaitas Universitete skaitė ir dirbo 62 dėstytojai iš užsienio.

Augant studentų ir dėstytojų skaičiui, daugėja ir Universiteto bibliotekos skaitytųjų: nuo 5809 (1998 m.) iki 8232 (2001 m.). Viena svarbiausių bibliotekos veiklos sričių – modernių technologijų diegimas. Dar 1996 m. pradėta bibliotekos automatizacija, o nuo 1999 m. bibliotekoje diegiama informacinė sistema ALEPH500 (Ex Libris, Izraelis). Biblioteka įgyvendino 2 TEMPUS, LABT (Lietuvos akademinių bibliotekų tinklas) ir Norvegijos mokslų akademijos paramos bibliotekai projektus.

Bendrųjų Universiteto pajamų struktūroje vis didesnę dalį sudaro nebiudžetinės pajamos. Mažinančios biudžeto asignavimus mokslui ir studijoms, Universitetas paliekamas be lėšų pastatų šildymui, elektros energijai, ryšiams, transportui, vadovėliams, mokslo žurnalams, įrengimams, medžiagoms ir pan. Nepakankama ir vis mažėjanti valstybės parama aukštajam mokslui verčia didinti studentų, kurie moka už savo studijas, skaičių. Kaip rodo reali situacija, didžioji dalis valstybės nefinansuotų išlaidų yra apmokama iš nebiudžetinių lėšų, surinktų iš studentų, mokančių už studijas. Vadinasi, šie studentai užsimoka ne tik už savo mokslą, bet ir išlaiko didžiąją dalį visos Universiteto materialinės bazės.

Nepaisant gana sunkios finansinės padėties, gyvenimas Universitete vis dėlto vyksta. Pirmą kartą po daugelio metų Universitetas iš valstybės gavo 800 tūkst. litų pastatų renovacijai, gerokai daugiau atlikta einamojo remonto darbų. Reikia pabrėžti, kad 1998 m. turėję skolų sugebėjome per dvejus metus iš jų išbristi ir jau 2000 m. užbaigti be skolų.

Čia pateikta informacinė medžiaga geriau už bet kokius svarstymus ar įrodinėjimus atskleidžia sėkmingą naujojo Šiaurės Lietuvos universiteto startą Lietuvos aukštojo mokslo erdvėje.

ŠIAULIŲ UNIVERSITETO MISIJA

niotas, V. Laurutis, V. Lauruška ir E. Kubilinskas.

Didelė dalis mokslinių publikacijų skelbiama Šiaulių universitete leidžiamuose testiniuose leidiniuose: mokslo žurnale *Specialusis ugdymas*, nuo 2000–10–26 įrašytame į Mokslo ir studijų departamentu patvirtintą Lietuvos leidinių sąrašą, testiniuose mokslo žurnaluose *Socialiniai tyrimai*, *Filologija*, Fizikos ir matematikos fakulteto leidžiamuose fakultetinio seminaro mokslo darbuose.

Kartu su Vilniaus, Vytauto Didžiojo ir Klaipėdos universitetais bei Lietuvos kalbos institutu leidžiamas periodinis mokslo žurnalas *Archivum Lituanicum*. Per 1999–2001 m. išėjo 3 šio leidinio tomai. Jo redakcinės kolegijos nariai yra ir ŠU doc. dr. S. Valentas, doc. dr. J. Švambarytė, dr. B. Maskuliūnas.

Šiaulių universitetas taip pat pats rengia mokslininkus doktorantūroje. Nuo 1998 m. Universitete veikia socialinių mokslų srities edukologijos krypties ir humanitarinių mokslų srities filologijos krypties doktorantūra, į kurią kasmet įstoja ir sėkmingai baigia nemažas būrys jaunųjų mokslininkų.

Šiuo metu kitose mokslo ir studijų institucijose studijuoja 18 Universiteto doktorantų, iš jų 14 studijas remia ŠU.

Kasmet Universiteto padaliniai, užsiimantys moksline, kūrybine veikla, organizuoja daugiau nei 20 mokslinių konferencijų. Jų skaičius itin išaugo 2001 m. (surengtos net 28 mokslinės konferencijos).

Labai svarbus mokslininkų dalyvavimas įvairiuose moksliniuose projektuose. 1998 m. Universiteto darbuotojai vykdė 26 mokslinius projektus, iš jų 4 – tarptautiniai. 1999 m.

dėstytojai drauge su savo studentais surengia šalyje bei užsienyje vis daugiau koncertų, eksponuoja savo dailės kūrinius ŠU dailės galerijoje, Šiaulių, Lietuvos ir užsienio galerijose. Aktyviausiai koncertuoja liaudiškos muzikos ansamblis *Saulė* (vadovai D. Daknys, E. Verpetinskas, R. Stoškuvienė, vadybininkas Z. Ripinskis), tarptautiniame muzikos konkurse, vykusiame Didžiojoje Britanijoje, laimėjęs 4 pirmąsias vietas. 2000 m. *Saulė* pelnė geriausios lietuviškos liaudies kapelos titulą ir *Aukso paukštę*, išleido 2 albumus, dalyvavo bendrame

neto paslaugomis. 1998 m. ŠU pradėjo aktyvią veiklą *AIESEC Šiauliai* – Tarptautinės studentų ekonomistų ir vadybininkų asociacijos iniciatyvinė grupė. AIESEC – didžiausia pasaulyje studentų valdoma, pelno nesiekianti šviečiamoji organizacija. Karjeros dienos, mainų programos – jos veiklos sritys. Šios studentų organizacijos aktyviai bendradarbiauja su Studentų reikalų tarnyba.

Žymiausi studentų renginiai: tarptautiniai studentų meno festivaliai *Studentiškas pavasaris* (1998 ir 2000 m.), tarptautinis alternatyvio-

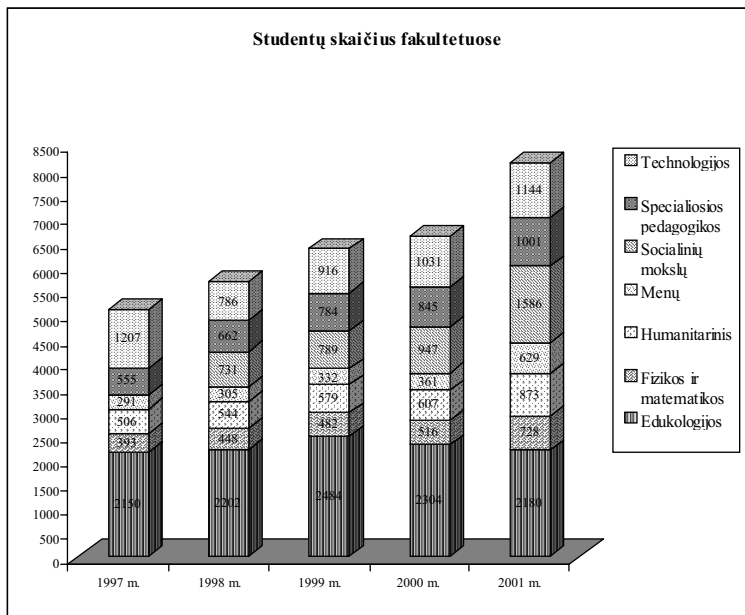
Švietimo ir mokslo ministras A. Monkevičius Socialinių mokslų fakultete atidaro modernią bibliotekos skaityklą; toliau – ŠU rektorius prof. V. Laurutis ir Socialinių mokslų fakulteto dekanas doc. T. Tamošiūnas

projekte su Nebraskos universiteto Omahaje (JAV) koncertiniu chorą. 2000 m. *Saulė* priimta į CIOFF (Tarptautinių folkloro festivalių organizacija). Per 1998-2001 m. mišrus choras *Studium* (vadovas doc. G. Ramanauskas) bei merginų choras *Literra* (vadovė doc. M. Žibūdienė) surengė daug koncertų ne tik ŠU, Šiauliuose, bet ir Lietuvoje bei užsienyje (Švedijoje, Olandijoje, JAV, Austrijoje), dalyvauta festivaliuose ir konkursuose, įrašyti ir išleisti albumai. Aktyviai koncertinėje veikloje dalyvauja Menų fakulteto kamerinis orkestras (vadovas doc. R. Urniežius), merginų choras *Pavasaris* (vadovas S. Žalalis), folklorinis ansamblis *Vaiguva* (vadovė D. Martinaitienė).

ŠU aktyviai dalyvauja aukštųjų mokyklų, miesto ir šalies sportiniame gyvenime. Pagrindinės kultivuojamos sporto šakos: rankinis (vyrų), krepšinis (vyrų), tinklinis (merginų), sunkioji atletika, lengvoji atletika, šachmatai. ŠU krepšinio komanda (treneris V. Maziliauskas) – visų trijų vykusių SELL žaidynių čempionė; Universitetą baigė Lietuvos krepšinio rinktinės nariai M. Žukauskas, D. Slanina, LKL Šiaulių komandoje žaidžia 7 ŠU studentai. Rankininkų komanda (treneris A. Grabauskas) – daugkartinė šalies studentų čempionė ir prizininė, 1999 ir 2000 m. Lie-

sios muzikos festivalis *Ugnies dainų puota* (1998 m.), alternatyviosios muzikos koncertas *Baltijos griauštinio* turas (1998 m.), Lietuvos aukštųjų mokyklų LIK'o laureatų varžytuvės (1998-1999 m.), festivaliai *Pavasaris studentiška* (1999 ir 2001 m.), LIK'as tarp Nebraskos universiteto Omahaje ir Šiaulių universiteto komandų (1998 m.), populiarūs autorinės dainos konkursai. Labai mėgstami tradiciniai studentų renginiai: Valentino diena, Melagių diena, Rugsėjo 1-osios šventė, karnavalai, fukso krikštynos, fakultetų dienos, gegužinės, Tarptautinei studentų dienai skirti renginiai. Tampa tradiciniais *Aukšinio paršaco* įteikimo ceremonija, visų Universiteto meno kolektyvų koncertas *Muzikinės išdaigos*.

Šiaulių universiteto tarptautinius ryšius koordinuoja Užsienio ryšių skyrius. Per 1998-2001 m. Šiaulių universitetas aktyviai įsitraukė į TEMPUS, SOCRATES, LEONARDO DA VINCI, PHARE, ESPER, FEMINA BALTICA, LAQUA ir kitas tarptautines programas. 1999 m. Šiaulių universiteto fakultetų dalyvavimas tarptautinėje veikloje išaugo 50 proc. ir apėmė visus Universiteto fakultetus. 2000-2001 m. Universiteto dėstytojai ir darbuotojai dar aktyviau įsitraukė į tarptautinių projektų rengimą ir dalyvavimą tarptautinėse programose.

Langą rengė **Mokslo Lietuvos** redakcija kartu su Šiaulių universiteto Visuomenės informavimo tarnyba, panaudotos Zenono Ripinskio nuotraukos

Mokslo Lietuvos priedą remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas